

21.10.2020

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Suomen Yrittäjien ehdotukset kustannustuki II:een tehtäviksi muutoksiksi

1. Tukijakson ajankohta

Tukijakson määrittämisessä toimialakohtaisuuden huomioon ottaminen on välttämätöntä. Tukijakson ajankohdan määrittämisessä tulisi siis ottaa toimialakohtaiset erot huomioon ja tämä on teknisesti helposti tehtävissä. Osalla toimialoista (esimerkiksi osa tapahtuma-alasta) kesäkuukaudet muodostavat merkittävän osan vuosittaisesta liikevaihdosta, mutta rajoitusten takia toiminnan järjestäminen oli mahdotonta. Toisaalta taas koronan toisen aallon takia osalla yrityksistä esimerkiksi loka- ja marraskuu tulevat olemaan vaikeita, eivät niinkään kesäkuukaudet.

Yllä olevien tekijöiden takia tiukan yhtenäisen tukikauden määrääminen ei ole järkevää. Ehdotettu tukikauden pituus (2 kuukautta) on perusteltu, mutta yritykselle tulee antaa mahdollisuus valita kahden kuukauden tukijakso alkaen 1.6.2020 ja päättyen viimeiseen teknisesti mahdolliseen päivämäärään (esim. 30.11.2020)

2. Liikevaihdon vertailuajankohta

Vertailuajankohdaksi tulee määrittää tukikautta vastaava ajankohta vuonna 2019. 1.5.2019 tai sen jälkeen perustetulle yritykselle vertailujakso olisi yrityksen valinnan mukaan tukikautta vastaava ajankohta vuonna 2019 tai 1.1. – 28.2.2020

3. Kustannustuen myöntämisen edellytykset ja määräytymisperusteet

Ehdotus liikevaihdon minimirajan (20 000€) poistamisesta on perusteltu. On myös laskettava hyväksyttävän tuen alaraja 1000 euroon. Näin taataan se, että kustannustuki saavuttaa myös sitä eniten tarvitsevat yritykset. Alarajan alentamisen fiskaaliset vaikutukset eivät muodostu merkittäviksi. Tukeen tulisi olla oikeutettu, vaikka osakepääomasta on jäljellä 25% (kustannustuki I:ssä vaade oli 50%).

Jos hyväksyttävän tuen alarajaa ei lasketa 1000 euroon, yksinyrittäjätuki on ehdottomasti lanseerattava uudelleen.

Tuen rajaaminen toimialakohtaisesti on osoittautunut hankalaksi. On totta, että ilman toimialarajausta tuen kohdentumisen tarkkuus kärsii. Olennaista on kuitenkin se, että yrityksen, jonka liikevaihto on laskenut yli 20 prosenttia koronakriisin takia, tulisi olla kustannustuen piirissä.

On huomattava, että yrityksen toiminta on voinut muuttua paljon siitä, kun toimialaluokka on päätetty ja sitä ei ole pidetty ajan tasalla. On kohtuuton syy olla saamatta tukea ja mahdollisesti ajautua konkurssiin väärän toimialaluokan vuoksi.

Kustannustuki I:n kohdalla erityisen painavien syiden huomioonottaminen ei toiminut. Prosessi ei tunnistanut sitä, että liikevaihdon aleneminen oli koronariippuvaista, vaikka toimialalla liikevaihto ei riittävästi alentunut. Esi-merkiksi yrityksen toimiala ei ole kärsinyt, mutta asiakkaat ovat olleet toimialoilla, joissa joko toiminta oli alhaalla tai asiakkaat eivät sallineet ulkopuolisten toimijoiden tuloa tiloihinsa. Edellä mainitun kaltaisia syitä ei ensimmäisellä kierroksella katsottu painavaksi, vaikka liikevaihdon sulaminen oli ollut merkittävää.

Kaikissa tapauksissa yrityksen tosiasiallinen toiminta pitää kyetä ottamaan huomioon. Jos syy-yhteys pystytään osoittamaan, tuen epäämiselle ei saa olla perusteita.

Kustannustuen yläraja tulee korottaa 750 000 euroon ja BF- ja Ely-tukien yhteensovittamisesta tulee luopua, kuitenkin niin, että EU:n tilapäisten valti-ontukisääntöjen mukaan COVID-19-tukien yhteismäärä ei ylitä 800 000 euron enimmäismäärää yritystä kohden eikä muodostu ylikompensaatiota.

4. Kustannuksiksi luettavat tekijät ja muita muutostarpeita

Kustannustuki I:ssä hyväksytyjen kustannusten lista oli liian suppea ja kaa-
vamainen, ja siten se ei ottanut yritysten erilaisuutta riittävästi huomioon.

Laissa 508/2020 sen 4 § ensimmäisen momentin 4) kohdan mukaisesti tukikauden kiinteisiin kustannuksiin luettiin vuokratulot ja muut kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta, laite- ja esinevuokrat sekä käyttöoikeuskorvaukset ja lisenssimaksut. Ehdotuksen mukaan uudessa kustannustuessa laajennetaan kiinteisiin kustannuksiin luettavia vaikeasti sopeutettavia kustannuksia. Tällaisia voisivat olla mm. seuraavat: kiinteistöpalvelujen kattavaa sisällyttämistä kuluihin kuten siivousta, jätehuoltoa, var-
tiovuokria. Muita ns. kiinteitä kuluja ovat leasingvuokrat, työterveyshuolto, vakuutus sopimukset, patenttien ja tavaramerkkien vuosikustannukset ja ulkoistettu kirjanpito ja palkanlaskenta sekä tilintarkastus, joista viimeksi mainitut ovat lakisääteisiä. Näiden ohella kiinteisiin kuluihin tulisi kuulua

ICT-lisenssimaksut, liittymämaksut sekä puhelin- ja verkkoyhteydet. Myös osa markkinointikuluista pitäisi huomioida.

Erityisesti liikennesektorilla ristiriitaista oli, että ensimmäisellä kierroksella kuljetusvälineen leasing- kulut olivat tuen piirissä, mutta taseeseen hankitun kuljetusvälineen kustannukset eivät. Käytäntö ei tukenut yleistä tasera-kenteen vahvistamispyrkimystä.

Hyvässä tukijärjestelmässä eri yhtiömuotoja ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan. Myös ammatinharjoittajien palkkakustannukset tulee saattaa tu-essa huomioitavaksi aivan kuten yhtiömuotoisen yrittäjän palkat.

On myös korjattava ensimmäisellä kierroksella tapahtunut selkeä virhe koskien Puunkorjuu toimialaa (02200). Puunkorjuun osalta verottajan luokituksen sovellus (YTJ) otti puunkorjuuseen eräiden merkittävien toimijoiden lii-kevaihdot, vaikka Tilastokeskuksen omien virallisten tilastojen mukaan nii-den toimiala on muu kuin Puunkorjuu. Näin sovellettaessa kyseiseen toi-mialaan jäi merkittävä tilastovirhe ja puunkorjuu jäi tuen ulkopuolelle, vaikka toimialan liikevaihto putosi liki 30 prosenttia. Tämä tulee selkeyttää uu-nessa asetuksessa ja varmentaa, että puunkorjuualan on mahdollista saada kustannustukea myös taannehtivasti.

Suomen Yrittäjät

Mika Kuismanen
pääekonomisti